

T.C.
YÜKSEK SEÇİM KURULU
Karar No : 109

- K A R A R -

2709 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının 175. maddesinin dördüncü fıkrasında; “Meclisce üye tam sayısının beşte üçü ile veya üçte ikisinden az oyla kabul edilen Anayasa değişikliği hakkındaki Kanun, Cumhurbaşkanı tarafından Meclise iade edilmediği takdirde halkoyuna sunulmak üzere Resmî Gazetede yayımlanır.” hükmü yer almaktadır.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunca 21/01/2017 tarihinde kabul edilen 6771 sayılı “Türkiye Cumhuriyeti Anayasasında Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun” Resmî Gazete’nin 11 Şubat 2017 tarih ve 29976 sayılı nüshasında yayımlanmıştır.

3376 sayılı Anayasa Değişikliklerinin Halkoyuna Sunulması Hakkında Kanununun 2. maddesinde; “Anayasa değişikliğinin halkoylaması, ilgili Anayasa değişikliği Kanununun Resmi Gazetede yayımını takip eden altmışıncı günden sonraki ilk pazar günü yapılır.” hükmüne yer verilmiştir.

Bu hükümler çerçevesinde, Yüksek Seçim Kurulunun 11 Şubat 2017 tarih ve 74 sayılı kararı ile Anayasa Değişikliği Halkoylamasının 16 Nisan 2017 Pazar günü yapılması karar altına alınmıştır.

Anayasa değişikliklerinin halkoylamasına sunulmasında, propaganda döneminin başlangıç tarihinden bitimine kadar uyulması gereken usul ve esaslar hakkında hazırlanan karar taslağı Kurulumuza sunulmuş olmakla konu incelenerek,

GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Anayasanın 79. maddesinde; seçimlerin başlamasından bitimine kadar, seçimin düzen içinde yönetilmesi ve dürüstlüğü ile ilgili bütün işlemleri yapma ve yaptırma, seçim süresince ve seçimden sonra seçim konuları ile ilgili bütün yolsuzlukları, şikâyet ve itirazları inceleme ve kesin karara bağlama görev ve yetkisinin Yüksek Seçim Kuruluna ait olduğu, diğer seçim kurullarının görev ve yetkilerinin de kanunla düzenleneceği,

Anılan maddenin son fıkrasında ise; Anayasa değişikliklerine ilişkin kanunların halkoyuna sunulması işlemlerinin genel yönetim ve denetiminin de milletvekili seçimlerinde uygulanan hükümlere göre olacağı,

düzenlemesine yer verilmiştir.

298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanununun 1. maddesinde; Özel kanunlarına göre yapılacak milletvekili, il genel meclisi üyeliği, belediye başkanlığı, belediye meclisi üyeliği, muhtarlık, ihtiyar meclisi üyeliği, ihtiyar heyeti üyeliği seçimlerinde ve Anayasa değişikliklerine ilişkin kanunların halkoyuna sunulmasında bu Kanun hükümlerinin uygulanacağı,

3376 sayılı Anayasa Değişikliklerinin Halkoyuna Sunulması Hakkında Kanununun 1. maddesinde; Anayasa gereğince yapılacak olan halkoylamasında bu Kanun hükümlerinin uygulanacağı, bu Kanunda hüküm bulunmayan hallerde 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanunun bu Kanuna aykırı olmayan hükümlerinin tatbik edileceği,

Aynı Kanununun 3. maddesinde ise; Yüksek Seçim Kurulunun, Anayasa değişikliklerinin halkoyuna sunulması için bütün tedbirleri alıp hazırlıkları yapması, halkoylamasının sağlıklı ve düzenli bir şekilde gerçekleştirilmesini sağlamak amacıyla gerekli ilke kararlarını almaya yetkili olduğu,

öngörülmüştür.

T.C.
YÜKSEK SEÇİM KURULU
Karar No : 109

298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanununun 60. maddesinin onuncu fıkrasında, şehir dışında karayolu kenarında bulunan sabit ilân ve reklam yerlerini, aynı maddede gösterilen usul ve esaslarla belirleyip tahsis etme yetkisi il seçim kurullarına verilmiş olup, il seçim kurullarının bu yetkilerini gerektiğinde yetkili ilçe seçim kurullarına devredilebilecekleri belirtilmiştir.

298 sayılı Kanununun 20. maddesiyle de, ilçe çevresinde seçimin düzenle yürütülmesini sağlamak için gereken bütün tedbirleri alma yetki ve görevi ilçe seçim kurullarına verilmiştir.

Yukarıda değinilen mevzuat hükümlerine göre belirlenen halkoylamasının başlangıç tarihi ile birlikte halkoylaması işlemleri ve halkoylaması süreci işlemeye başladığından, oy verme gününe kadar olan bu süreçte ilgililerce uyulması gereken propaganda usul ve esaslarının belirlenmesi zorunluluk arz etmektedir.

3376 sayılı Anayasa Değişikliklerinin Halkoyuna Sunulması Hakkında Kanununun 5. maddesinin (a) fıkrasında; propaganda serbestliği ve süresinin, oy verme gününden önceki yedinci gün olduğu belirtilmiş, ayrıca bu serbestlik ve süreye getirilen sınırlamalar da yine 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanununun 49 ila 66. maddeleri arasında düzenlenmiştir. Anılan düzenlemede oy verme gününden önceki yedi gün içinde açık ve kapalı yerler ile hoparlörle propagandalara ilişkin ilçe seçim kurullarının görevleri gösterilmiştir. Aynı Kanununun 60. maddesiyle, duvar ilânı, afiş, flama, bayrak gibi propaganda araçlarının nerelere asılacağı ve sabit reklam panolarından (Billboardlar) siyasi partilerin yararlanma sırasını belirleme görevi de ilçe seçim kurullarına verilmiştir.

Açıklanan bu düzenlemelere göre, halkoylaması sürecinde uygulanacak propaganda usul ve esaslarının kamuoyuna duyurulması gerekmektedir.

S O N U Ç :

Yukarıda yapılan açıklamalar ve mevzuat hükümleri çerçevesinde; halkoylaması sürecinde propaganda serbestliği ve süresi ile uyulması gereken usul ve esaslar aşağıda açıklandığı biçimde düzenlenmiştir.

I- HALKOYLAMASININ BAŞLANGIÇ TARİHİNDEN İTİBAREN (16 Şubat 2017);

A) Açık yerlerde propaganda; (16 Şubat 2017) - (15 Nisan 2017)

a) Halkoylamasında, genel yollar üzerinde, mabetlerde, kamu hizmeti görülen bina ve tesisler ile ilçe seçim kurullarınca gösterileceklerden başka meydanlarda toplu olarak sözlü propaganda yapılmasının yasak olduğuna (298/50-1),

b) İlçe seçim kurullarınca, gidiş-gelişi bozmayacak ve pazarların kurulmasına engel olmayacak surette toplantıların genel olarak yapıldığı ve varsa elektrik tesisatı olan yerleri seçmek suretiyle hangi meydanlarda toplu olarak sözlü propaganda yapılabileceğinin tespit edilmesine (298/50-2),

İlçe seçim kurulunca, o seçim çevresi içindeki miting alanlarının **24 Mart 2017 Cuma** gününe kadar belirlenerek, siyasi partilere ilçe seçim kurullarında ilan edilerek duyurulmasına, siyasi partilerin, duyurudan itibaren üç gün içinde (**en geç 27 Mart 2017 Pazartesi**) yararlanmak istedikleri miting alanlarını ve tarihini yazılı olarak ilçe seçim kuruluna iletmelerinin ve ilçe seçim kurullarınca da en geç **28 Mart 2017 Salı** günü siyasi partilerin yararlanacakları miting alanlarının ve tarihinin belirlenmesi gerektiğine,

Birden fazla siyasi partinin sözlü propaganda yapmak için müracaatı üzerine, ilçe seçim kurullarınca toplantı, meydan, gün, sıra ve saatlerinin **28 Mart 2017 Salı** günü saat 11.00'de ad çekme ile belirlenip ilgililerine tebliğ edilmesine, (298/50-3),

T.C.
YÜKSEK SEÇİM KURULU
Karar No : 109

Belirlenen miting alanına aynı gün ve saatlerde sözlü propaganda için birden fazla siyasi parti tarafından başvurulması halinde propaganda süresinin en az 2 (iki) saat olarak belirlenmesine, birbirini takip eden propagandalar arasında en az 2 (iki) saatlik ara bırakılmasına, başvuran siyasi partiler arasında anlaşma sağlanamadığı takdirde, propaganda sırasının ad çekme suretiyle tespitine,

Bir ilçede birden fazla miting alanının belirlenmesi durumunda, siyasi partilerden birden fazla alanda aynı gün için miting yapma isteminde bulunmaları halinde sadece bir miting alanının tahsis edileceğine,

Siyasi partiler arasında anlaşma olması durumunda, propaganda gün ve saatlerinin diğer siyasi partilerin muvafakati aranmaksızın değiştirilebileceğine,

c) Oy verme gününden önceki yedinci gün olan **9 Nisan 2017 Pazar günü** sabahından, oy verme gününden önceki **15 Nisan 2017 Cumartesi günü** saat 18.00'e kadar olan propaganda süresinde, denetim ve gözetim yetkisinin ilçe seçim kurullarında, diğer zamanlarda ise, yetkinin mahallin en büyük mülki amirinde olduğuna,

d) Açık yerlerde, güneşin batmasını müteakip ikinci saatin sonundan, güneşin doğmasına kadar toplu olarak sözlü propaganda yapılamayacağına (298/50-4),

e) Fakültelerin, öğrenci yurtlarının, teknik ve idari birimlerinin bulunduğu etrafi kapalı ve giriş çıkışların kontrollü yapıldığı Üniversitelerin Kampüslerindeki tüm açık ve kapalı alanların öğrenciler ve personel tarafından ortak alan olarak tamamen kamu hizmeti için kullanıldığı dikkate alınarak, 298 sayılı Kanunun 50. maddesinin ilk fıkrası, 51. maddesinin son fıkrası, 2547 sayılı Kanunun 59. maddesinin son fıkrası gereğince, seçim propagandası ve seçim toplantısı yapılamayacağına,

f) Yurt dışında açık yerlerde ve gümrük kapılarında sözlü propaganda yapılamayacağına (298/94/A-son, 94/E-6).

B) Kapalı yerlerde propaganda; (16 Şubat 2017) - (15 Nisan 2017)

a) Siyasi partiler adına kapalı yer toplantısı yapılabileceğine (298/51-1),

Kapalı yerden anlaşılması gerekenin; temeli ve çatısı olan, dört tarafı kapalı yapılar olduğuna, üstü kapalı olduğu halde dört tarafı kapalı olmayan yerlerin kapalı yer sayılamayacağına,

Kapalı yer toplantısı yapmak isteyenlerin, üç kişilik bir heyet kurmak suretiyle en yakın zabıta amir veya memuruna haber vermeleri gerektiğine,

Köylerde, muhtara veya vekiline haber verilmesinin yeterli olduğuna (298/51-2),

Heyetin, toplantının düzenini sağlamak, kanunlara karşı hareketleri, edep törelerine aykırı veya suç işlemeye kışkırtıcı mahiyet taşıyan söz veya fiilleri önlemekle görevli olduğuna (298/51-3),

Yukarıdaki kurala aykırı bir durum baş gösterdiğinde, heyetin, bunu önlemeye çalışarak, gerekirse zabıtayı çağırması gerektiğine (298/51-4),

Heyetin, toplantıda hazır bulunanlardan söz alacak olanları tayin ve tahdit edebileceğine (298/51-5),

Bu toplantılarda yapılacak konuşmaların, 298 sayılı Kanunun hoparlörle propaganda esaslarını düzenleyen 56. maddesi hükmü saklı kalmak üzere, güneşin batmasını müteakip ikinci saatin sonuna kadar hoparlörle binanın dışındaki alanlara da verilebileceğine (298/51-6, 56-1, 50-son),

Kapalı yer toplantılarına, toplantıyı idare eden heyetin isteği veya yetkili seçim kurullarının kararı olmadıkça, zabıta amir ve memurları, muhtar ve ihtiyar meclislerinin/heyetlerinin, hiçbir surette müdahale edemeyeceklerine (298/51-7).

T.C.
YÜKSEK SEÇİM KURULU
Karar No : 109

b) Mabetlerde, okullarda, kışla, karargâh, ordugâh gibi, askeri bina ve tesislerle askeri mahfillerde ve kamu hizmeti görülen diğer yerlerde, kapalı yer toplantısı yapılamayacağına (298/51-son).

c) Yurt dışında ve gümrük kapılarında kapalı yerlerde propaganda yapılamayacağına (298/94/A-son, 94/E-6).

C) Seçim büroları; (16 Şubat 2017) - (15 Nisan 2017)

a) Halkoylamasının başlangıç tarihinden (16 Şubat 2017) itibaren (seçime katılma yeterliğine sahip olduğu ilan edilen) siyasi partilerin propaganda çalışmalarını yürütmek üzere seçim büroları açabileceklerine,

Ticari faaliyeti devam eden iş yerlerinin aynı zamanda seçim bürosu olarak kullanılamayacağına,

Devlet ve diğer kamu tüzel kişileri ve bunlara bağlı kuruluşlara, Devletin ve diğer kamu tüzel kişilerinin doğrudan doğruya ya da dolaylı olarak katıldığı teşebbüs ve ortaklıklara, özel gelir kaynakları ve özel imkânları kanunla sağlanmış kamu yararına çalışan derneklere ve Devletten yardım sağlayan ve vergi muafiyeti olan vakıflara, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ile üretici birlikleri, kooperatif birlikleri, bankalar ve sendikalara ait bina ve tesislerin, seçim bürosu amacıyla kullanılamayacağına (298/51/A-1),

Seçim bürosunun; siyasi partilerin il veya ilçe başkanlıkları büronun adresini ve en az bir sorumlusunun kimlik ve iletişim bilgilerini içeren bildirim halkoylamasının başlangıç tarihi olan **16 Şubat 2017** gününden, propaganda serbestliğinin başlangıç tarihinden önceki **8 Nisan 2017 Cumartesi** gününe kadar mahallin en büyük mülki amirine, propaganda serbestliği süresinin başlamasından (**9 Nisan 2017 Pazar**) sonra ise, ilçe seçim kuruluna verilmesiyle açılmış sayılacağına, bildirim suretiyle açılan seçim bürolarının listesinin, mahallin en büyük mülki amiri tarafından ilçe seçim kurullarına gönderilmesi gerektiğine (298/51/A-2),

5490 sayılı Kanununun 48 ve 49. maddelerinde açıklandığı üzere, gerçek ve tüzel kişilerin iş ve işlemlerinde ulusal adres veri tabanı ile MERNİS veri tabanı ilişkilendirilmiş adres bildirmekle yükümlü olmalarının gerekmesi, diğer taraftan seçim bürosunun adresi ile en az bir sorumlusunun kimlik ve iletişim bilgilerini içeren bildirim verilmesi zorunluluğu karşısında, 5490 sayılı Kanun çerçevesinde adres bilgilerinin oluşmayacak olması nedeniyle çadır, karavan, seyyar veya sabit baraka, tır dorsesi, sabit otobüs ve kamyon kasası vb. yerlerin seçim bürosu olarak kullanılamayacağına,

Açılma şartlarını taşımayan seçim bürolarının ilgisine, bu eksikliklerin tamamlanması için üç günlük süre verileceğine, bu süreye uyulmaması halinde büroların, şartları tamamlanıncaya kadar mülki amirlerce kapatılacaklarına (298/51/A-3),

Propaganda serbestliği döneminde ilçe seçim kurullarına yapılan başvurularda, eksiklikler tamamlanmaz ise, ilçe seçim kurulunun, seçim bürosunun kapatılması yolundaki bildirim üzerine, bu işlemin mülki amirlerce yerine getirilmesine.

b) Diğer halkoylaması faaliyetleri saklı kalmak üzere, seçim bürolarında görüntülü ve sesli propaganda yapılabileceğine, ancak seçim bürolarında yapılacak sesli yayınlarda, 2872 sayılı Çevre Kanunu'nun gürültü ile ilgili hükümlerine uyulması gerektiğine (298/51/A-4).

c) Seçim bürolarının, saat 09.00'dan 23.00'e kadar halka açık faaliyette bulunabileceklerine (298/51/A-son).

d) Seçim bürolarındaki ilân ve reklam malzemelerinin **15 Nisan 2017 Cumartesi** günü en geç saat 18.00'de kaldırılacağına, seçim bürolarının faaliyetlerinin de bu tarih ve saatte son bulacağına.

T.C.
YÜKSEK SEÇİM KURULU
Karar No :109

D) Basın iletişim araçları ve internette propaganda; (16 Şubat 2017) - (15 Nisan 2017)

Siyasi Partilerin halkoylamasının başlangıç günü olan **16 Şubat 2017 Perşembe** gününden, oy verme günü öncesi **15 Nisan 2017 Cumartesi günü saat 18.00'e kadar;**

a) Yazılı basında; ilân ve reklam yoluyla veya **internet sitesi açarak;** sözlü, yazılı ve görüntülü propaganda yapabileceklerine (298/55/B-1),

Ancak yurt dışında yayımlanan yazılı basında ilân ve reklam yoluyla yazılı veya görüntülü propaganda yapılamayacağına (298/94/A-son, 94/E-6),

b) Vatandaşların elektronik posta adreslerine, taşınabilir ya da sabit telefonlarına görüntülü, sesli veya yazılı mesaj göndermek suretiyle **propaganda yapılmasının yasak olduğuna** (298/55/B-2),

Ancak siyasi partilerin kendi üyelerine sesli, görüntülü veya yazılı mesajları her zaman gönderebileceklerine (298/55/B-2).

c) Oy verme gününden önceki yedi gün içinde; (9 Nisan 2017) - (15 Nisan 2017 Cumartesi günü saat 18.00'e kadar)

- **Yazılı, sözlü ve görsel basın ve yayın araçları ile**
- **Kamuoyu araştırmaları,**
- **Anketler,**
- **Tahminler,**
- **Bilgi ve iletişim telefonları yoluyla mini referandum,**

gibi adlarla, vatandaşın oyunu etkileyecek biçimde **yayın ve herhangi bir surette dağıtımının yapılmasının yasak olduğuna,**

Bu sürenin dışında yurt içinde yapılacak kamuoyu araştırmaları, anketler, tahminler ve mini referandum gibi **yayınlarda; tarafsızlık, gerçeklik ve doğruluk ilkelerine uyulmasında zorunluluk bulunduğu,**

Ancak yurt dışında ve gümrük kapılarında hiçbir şekilde kamuoyu araştırmaları, anketler, tahminler ve mini referandum gibi yayınların yapılamayacağına (298/94/A-son, 94/E-6),

Tarafsızlıktan kastedilen amacın, tek yönlü ve taraf tutan yayınların yapılmamasını, siyasi partiler arasında fırsat eşitliğinin gözetilmesini, yayınların doğru, gerçek olgu ve esaslara dayandırılmasını sağlamak olduğuna,

Kamuoyu araştırmaları ve anketlerin yayınlanması sırasında, araştırmanın **hangi kuruluş tarafından yapıldığının, denek sayısının, araştırmanın kim tarafından finanse edildiğinin mutlaka açıklanması gerektiğine,** herhangi bir yayın kuruluşundan yapılan ve yukarıdaki bilgileri içermeyen alıntıya dayanılarak yapılan yayınların da bu kapsamda değerlendirileceğine (298/55/B-3),

Yukarıda açıklanan kurallara aykırılığın tespiti halinde; keyfiyetin ilgisi itibariyle Cumhuriyet başsavcılıklarına, Radyo Televizyon Üst Kuruluna, Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu Başkanlığına ve Erişim Sağlayıcıları Birliğine bildirilmesi gerektiğine.

E) Hoparlörle propaganda;

a) Halkoylamasının başlangıcı olan 16 Şubat 2017 Perşembe gününden, seçim propagandasının sona erdiği **15 Nisan 2017 Cumartesi günü saat 18.00'e kadar,** halkın huzur ve rahatını bozmamak ve açık yerlerde güneşin batmasını müteakip ikinci saatin sonuna kadar hoparlörle propagandanın serbest olduğuna (298/50-son),

T.C.
YÜKSEK SEÇİM KURULU
Karar No : 109

Ancak; başka bir parti adına açık ya da kapalı yer toplantısı yapılan saatlerde, bu toplantıların yapıldığı yer ve binalardan işitilecek ve bu toplantıları rahatsız edecek biçimde hoparlörle propaganda yapılamayacağına (298/56-1),

b) İlçe seçim kurullarının, kendiliğinden veya siyasi partilerin istekleri üzerine mahallin özelliklerini göz önünde tutarak hoparlörle yayının yerini, zamanını, süresini ve diğer şartlarını tespitte yetkili olduklarına (298/56-2),

Siyasi partilerin istemeleri halinde, ilçe seçim kurulunun düzenleyeceği programa göre varsa belediye hoparlörlerinden bedeli karşılığında eşit surette faydalanabileceklerine (298/56-son),

Yurt dışında ve gümrük kapılarında hoparlörle propaganda yapılamayacağına (298/94/A-son, 94/E-6).

F) Propaganda amaçlı yayın ve malzeme dağıtımı;

Siyasi partiler halkoylamasının başlangıcı olan **16 Şubat 2017 Perşembe** gününden seçim propaganda süresinin son günü olan **15 Nisan 2017 Cumartesi günü saat 18.00'e** kadar, broşür, el ilânları, parti bayrağı, poster, afiş veya ses ve görüntü içeren CD/DVD gibi her türlü yayını dağıtmakta serbest olduklarına,

Bu maddede belirtilen yayın veya malzemeleri dağıtacak kimselerin on sekiz yaşını doldurmuş bulunmaları gerektiğine (298/57-son),

Ancak; siyasi partilerin yukarıda sayılanlar dışında herhangi bir hediye ve eşantiyon dağıtmalarının, dağıtırmalarının veya bunları üçüncü kişiler ya da kurum ve kuruluşlar aracılığıyla kılınmak suretiyle dağıtılmasının yasak olduğuna (298/57-1),

Siyasi partilerin, halkın huzur ve refahını bozmamak, yaya veya taşıt trafiğini engellemek koşuluyla önceden izin alınmaksızın tanıtım yeri (stand) açabileceklerine, bu konuda çıkabilecek uyuşmazlıkların çözümünde ilçe seçim kurullarının yetkili olduğuna,

Yurt dışında ve gümrük kapılarında propaganda amaçlı yayın ve malzeme dağıtılamayacağına (298/94/A-son, 94/E-6).

G) Propaganda yayınlarına ilişkin yasaklar;

Propaganda için kullanılan el ilânları ve diğer her türlü matbuat üzerinde Türk Bayrağı ve dini ibareler bulundurulamayacağına (298/58-1),

Ancak siyasi partiler tarafından yapılacak her türlü propagandalarda Türkçenin yanı sıra farklı dil ve lehçelerin de kullanılabileceğine (298/58-2; 2820/43-3, 81-c).

H) İlân ve reklam yerleri; (16 Şubat 2017) – (15 Nisan 2017)

a) Siyasi partilerin seçim bürolarına, halkoylamasının başlangıcı olan **16 Şubat 2017 Perşembe** gününden propaganda süresinin son günü olan **15 Nisan 2017 Cumartesi günü saat 18.00'e** kadar, parti bayrağı, afiş, poster, pankart ve benzeri malzemelerini asabileceklerine veya yapıştırabileceklerine (298/60-1),

Siyasi partilerin, sayılan malzemeleri, genel merkez, il, ilçe ve belde binalarına her zaman asıp yapıştırmakta serbest olduklarına (298/60-1),

b) Siyasi partilerin halkoylamasının başlangıcı olan **16 Şubat 2017 Perşembe** gününden propaganda süresinin son günü olan **15 Nisan 2017 Cumartesi günü saat 18.00'e** kadar, açık veya kapalı yer toplantıları ile taşıtlarında; parti bayrağı, afiş, poster, pankart ve benzeri ilân ve reklam malzemelerini serbestçe kullanabileceklerine (298/60-2),

Miting günü, miting alanı çevresindeki güzergâhlarda, toplantı süresinin bitimine kadar bu malzemelerin yine serbestçe kullanılabileceğine (298/60-3),

T.C.
YÜKSEK SEÇİM KURULU
Karar No : 109

c) Propaganda ilân ve reklam malzemelerinin, yukarıda sayılan yerler dışında, ancak seçim kurullarınca gösterilecek yerlere, aşağıda belirtilen usul ve esaslara göre asılabileceğine veya yapıştırılabileceğine (298/60-4),

1) Siyasi partilerin oy verme gününden önceki otuzuncu gün olan **17 Mart 2017 Cuma** gününden itibaren, poster, parti bayrağı, ilân, pankart veya afiş gibi malzemeleri asmak ve yapıştırmak amacıyla, o seçim çevresi içerisinde, belediyelerce doğrudan kullanılan ve ilçe seçim kurullarınca belirlenen sabit ilân ve reklam yerlerinden süresi, **sayısı ve ücreti eşit olmak şartıyla** yararlanabileceklerine (298/60-5),

2) Halkoylaması dışında ücretsiz olarak isteklisine tahsis edilen ilân ve reklam yerleri için ücret talep edilemeyeceğine, bu yerlerin siyasi partiler arasında eşit olarak paylaşılacağına (298/60-5),

3) Belediyelerin izni ile özel kişi ve kuruluşlar tarafından kurulan veya belediyelere ait olup da özel kişi ve kuruluşlara kiraya verilen sabit ilân ve reklam yerlerinin, bu kişi ya da kuruluşlar tarafından siyasi propaganda amacıyla kullandırılabilmesi için, bu hususta ilçe seçim kurulu başkanlığına yapılacak başvuru üzerine, söz konusu yerlerin ilçe seçim kurullarınca yukarıda belirtilen bu kurallara göre tahsis edilmesi gerektiğine (298/60-6),

4) İlçe seçim kurulunca, o seçim çevresi içindeki ticari amaçlı sabit ilân ve reklam yerlerinin, **12 Mart 2017 Pazar** günü saat 16.00'ya kadar belirlenerek, siyasi partilere yazılı olarak bildirilmesine ve siyasi partilerin, bildirimden itibaren iki gün içinde (**en geç 14 Mart 2017 Salı**) yararlanmak istedikleri ilân ve reklam yerlerini ve süresini yazılı olarak ilçe seçim kuruluna iletmelerinin icap ettiğine (298/60-7),

5) İlçe seçim kurulu tarafından, başvuruda bulunan siyasi partiler arasında tahsisin, aynı kurallar çerçevesinde yapılmasına (298/60-8),

6) Aynı ilân ve reklam yerleri için birden fazla siyasi partinin talepte bulunması halinde, ilçe seçim kurulunun, ilgilileri aynı anda davet ederek son tercihlerini yazılı olarak bildirmelerini istemesine, ilgili partiler arasında, anlaşma sağlanamaması durumunda, ilân ve reklam yerlerinin, ad çekme işlemi (**en geç 15 Mart 2017 Çarşamba günü saat 11.00**) yapılarak eşit süre, sayı ve ücret karşılığında tahsis edilmesine, ad çekme işleminin, birden fazla istekte bulunulan her bir ilân ve reklam yeri için, propaganda süresinin tamamının, istekli sayısına bölünmek suretiyle eşit olarak belirlenmesine (298/60-9),

7) Şehir dışında karayolları kenarında bulunan sabit ilân ve reklam yerlerinin de aynı yöntemle belirleme ve tahsis etme yetkisinin, il seçim kurullarında olduğuna, ancak il seçim kurulunun bu yetkisini, yetkili ilçe seçim kuruluna devredebileceğine (298/60-10),

8) Ad çekme işleminden sonra, ilân ve reklam yerlerinden yararlanmak istemediğini il veya ilçe seçim kuruluna yazılı olarak bildiren siyasi parti için ayrılan yerlerin, başvuruda bulunan diğer siyasi partiye tahsis edilebileceğine (298/60-11),

9) Bu tahsis işlemi yapılırken siyasi partiler arasındaki fırsat eşitliğinin gözetilmesinin esas olduğuna,

10) İlçede teşkilatı bulunmamakla birlikte **seçime katılma yeterliğine sahip olduğu ilan edilen** siyasi partilerin ilân ve reklam yerlerinden yararlanabileceğine,

d) 298 sayılı Kanunda yasaklanan yerler dışında, kamuya açık alanlara yerleştirilmiş görüntülü ilân ve reklam yapmaya uygun sabit dijital reklam panoları vasıtasıyla sesli olmamak koşuluyla görüntülü propaganda yapılabileceğine,

T.C.
YÜKSEK SEÇİM KURULU
Karar No : 109

Panoların, hangi gün ve saatlerde propagandalar için kullanılacağı seçim kurulları tarafından belirlendikten sonra, bu süre içinde yapılacak propagandaların sıra ve süresi (H/c) bölümünde belirtilen usule göre belirlenerek, siyasi partilere tahsisinin yapılmasına (298/60-12),

Ancak Devlet, katma bütçeli idareler, il özel idareleri, belediyelerle bunlara bağlı daire ve müesseseler, iktisadi devlet teşekkülleri ve bunların kurdukları müesseseler ve ortaklıkları ile diğer kamu tüzel kişiliklerine ait sabit dijital panolarda tanıtım veya propaganda amaçlı sesli ya da görüntülü yayın yapılamayacağına.

e) Vatandaşların, oy verme gününden önceki yirminci gün olan **27 Mart 2017 Pazartesi** gününden, propaganda süresinin bitim günü olan **15 Nisan 2017 Cumartesi günü saat 18.00'e** kadar, konutlarına, iş yerlerine veya taşıtlarına, siyasi partilere ait bayrak, afiş veya poster gibi tanıtıcı malzemeleri asabileceklere veya yapıştırılabileceklerine, bu ilân ve reklamların her türlü vergi ve harçtan muaf olduğuna (298/60-13),

Konut veya işyeri olarak kullanılmayan binalar ile iskâna açılmamış ya da inşaat halindeki yapılara, siyasi partilere ait bayrak, afiş veya poster gibi tanıtıcı malzemelerin asılamayacağına veya yapıştırılamayacağına,

Fakültelerin, öğrenci yurtlarının, teknik ve idari birimlerinin bulunduğu etrafı kapalı ve giriş çıkışların kontrollü yapıldığı Üniversitelerin Kampüslerindeki tüm açık ve kapalı alanların öğrenciler ve personel tarafından ortak alan olarak tamamen kamu hizmeti için kullanıldığı dikkate alınarak, 298 sayılı Kanunun 50. maddesinin ilk fıkrası, 51. maddesinin son fıkrası, 2547 sayılı Kanunun 59. maddesinin son fıkrası gereğince, siyasi partiler adına parti bayrağı, afiş, poster, pankart ve benzeri malzemelerin asılamayacağına,

Propaganda süresinin son günü olan **15 Nisan 2017 Cumartesi** günü saat 18.00'den sonra, ilân ve reklam malzemelerinin, siyasi partilerin genel merkez, il, ilçe ve belde binaları haricinde asılmasının yapıştirilmasının ve teşhirinin yasak olduğuna (298/60-14).

I) İlân ve reklam yerleri ile ilgili yasaklar;

a) Halkoylamasının başlangıcı olan 16 Şubat 2017 Perşembe gününden oy verme gününü takip eden güne kadar siyasi partiler, herhangi bir kurum veya kuruluş ya da vatandaşlar tarafından, **298 sayılı Kanunda belirtilen yerlerin dışında**, siyasi ilân ve reklam içeren afiş, poster, pankart veya siyasi parti bayrağı gibi malzemelerin asılmasının, yapıştirilmasının veya teşhirinin yasak olduğuna,

Aksi halde, bu ilân ve reklamların kaldırılacağına, masraflarının da ilgisinden tahsil edileceğine,

Belirtilen yasaklarla ilgili işlem yapma yetkisinin;

- Halkoylamasının başlangıç tarihi olan 16 Şubat 2017 Perşembe gününden **26 Mart 2017 Pazar günü saat 23.59'a kadar mülki makamlara**,

- Son yirmi gün (**27 Mart 2017 - 15 Nisan 2017**) içinde ise, **ilçe seçim kurullarına** ait olduğuna,

Belediyelerin, yetkili mercilerin istemi üzerine bu Genelge hükümlerine aykırılıkların giderilmesi için araç, gereç ve personeli sağlamakla yükümlü olduğuna (298/61-1).

b) Halkoylamasının başlangıç tarihi olan **16 Şubat 2017 Perşembe** gününden oy verme gününü takip eden güne kadar; şehir içi veya şehir dışında, toplu taşıma amacıyla kamu hizmetlerinde kullanılan hava, kara, deniz ve raylı sistem taşıtlarında yer alan reklam yerleri ve araçlarında, siyasi propaganda içeren her türlü yayın yapılmasının yasak olduğuna,

Toplu taşıma araçlarına tahsis edilmiş üstü kapalı duraklar ile yolcuların inip bindiği kapalı alanlarda da, yukarıda belirtilen kurulların geçerli olduğuna,

T.C.
YÜKSEK SEÇİM KURULU
Karar No : 109

İlçe seçim kurullarının, yukarıda belirtilen yasaklara uyulmasının temini için, halkoymasının başlangıç tarihinden oy verme gününü takip eden güne kadar mülki makamlar aracılığıyla gerekli denetimi yapabileceklerine (298/61-2).

İ) Matbua dağıtımı; (16 Şubat 2017 -15 Nisan 2017 Cumartesi günü saat 18.00'e kadar)

a) El ilânı mahiyetindeki matbuaları dağıtacak kimselerin seçme yeterliğini haiz olmaları gerektiğine (298/62-1),

b) Devlet, katma bütçeli idareler, il özel idareleri, belediyelerle bunlara bağlı daire ve müesseseler, iktisadi devlet teşekkülleri ve bunların kurdukları müesseseler ve ortaklıkları ile diğer kamu tüzel kişiliklerinde memur ve hizmetli olarak çalışanların ilân dağıtamayacaklarına (298/62-2).

J) Halkoyması süresince yapılamayacak işler;

a) Yurt dışında ve gümrük kapılarında her türlü propagandanın yasak olduğuna (298/94/A-son, 94/E-6),

b) 298 sayılı Kanunun 62. maddesinde sayılanlarla, kamuya yararlı dernekler ve bunlarda görev almış bulunan memur ve hizmetlilerin halkoymasında da tarafsızlıklarını korumak zorunda olduklarına (298/63-1),

c) Bir önceki fıkrada yazılı olanların, halkoymasında;

1) Siyasi partilere her ne nam altında olursa olsun bağış ve yardımlarda bulunmalarının,

2) Memur ve hizmetlileriyle her türlü araç, gereç ve imkânlarını siyasi bir partinin emrinde veya herhangi bir siyasi veya propaganda faaliyetinde çalıştırmalarının, kullanmalarının veya kullandırmalarının

yasak olduğuna (298/63-2).

d) Devlet, katma bütçeli idareler, il özel idareleri, belediyelerle bunlara bağlı daire ve müesseseler, iktisadi devlet teşekkülleri ve bunların kurdukları müesseseler ve ortaklıkları ile diğer kamu tüzel kişilikleri, umumi menfaatlere hâdim cemiyetler ve Bankacılık Kanununa tâbi teşekküllerin, siyasi bir partinin lehinde veya aleyhinde veya vatandaşın oyuna tesir etmek maksadıyla her türlü yayınlarda bulunmalarının yasak olduğuna,

e) Bir önceki fıkrada sayılanlar ile kamu yararına çalışan dernek ve vakıfların, seçmenin oyunu etkileyebilecek girişimlerde bulunmamak ve anılan kanun hükümlerine özenle uymak suretiyle faaliyetlerini sürdürebileceklerine,

Daha önce basılmış ve yayınlanmış propaganda mahiyetindeki her türlü kitap, broşür, afiş ve bunlara benzer yayınların da aynı kurallara tabi olduğuna (298/63-3, 4),

Posta ve Telgraf Teşkilatı Anonim Şirketi Değerli Kâğıtlar Daire Başkanlığı tarafından hizmete sunulan “Kişisel Pul” uygulaması kapsamında siyasi parti logosu ve propaganda niteliğinde yazı ihtiva eden “Kişisel Pul”ların yapıştirıldığı gönderilerin dağıtımının yapılamayacağına,

II- 9 NİSAN 2017 PAZAR GÜNÜNDEN OY VERME GÜNÜNÜ TAKİP EDEN GÜNE KADAR OLAN SÜRE İÇİNDE;

A- Devlet, katma bütçeli idareler, il özel idareleri, belediyelerle bunlara bağlı daire ve müesseseler, iktisadi devlet teşekkülleri ve bunların kurdukları müesseseler ve ortaklıkları ile diğer kamu tüzel kişilikleri, umumi menfaatlere hâdim cemiyetler ve Bankacılık Kanununa tabi teşekküllere ait kaynaklardan yapılan iş ve hizmetler dolayısıyla, (açılış ve temel atma dâhil) törenler tertiplenmesinin, nutuklar söylenmesinin, demeçler verilmesinin ve bunlar hakkında her türlü vasıtayla yayınlarda bulunulmasının yasak olduğuna (298/64, Ek 6).

B- Başbakan ve bakanlarla, milletvekillerinin yurt içinde yapacakları propaganda faaliyetleri ile ilgili gezilerini makam otomobilleri ve resmî hizmete tahsis edilen vasıtalarla yapamayacaklarına, bu maksatla yapacakları gezilerde, protokol icabı olan karşılama ve uğurlamalar ile törenlerin yapılamayacağına ve resmî ziyafet verilemeyeceğine (298/65-1),

Yukarıda yazılı süre içinde, Başbakan ve bakanların halkoylaması ile ilgili çalışmalarında ve konuşmalarında 298 sayılı Kanun hükümleriyle bağlı olduklarına (298/65-2),

Başbakan, bakanlar, milletvekillerinin halkoylaması ile ilgili yapacakları propaganda gezilerine hiçbir memurun katılamayacağına (298/66, Ek 6).

III- KARAR ÖRNEĞİNİN;

1- Seçmen Kütüğü Genel Müdürlüğünce www.ysk.gov.tr adresinde yayımlanmasına ve il-ilçe seçim kurulu başkanlıklarına Kurum içi elektronik posta ile iletilmesine ve Yüksek Seçim Kurulu Kurumsal portalında yayımlanmasına,

2- a) Seçime katılabilme yeterliliğine sahip oldukları tespit ve ilân edilen siyasi parti genel başkanlıklarına,

b) Adalet Bakanlığına,

c) İçişleri Bakanlığına,

d) Dışişleri Bakanlığına,

gönderilmesine,

3- Resmî Gazete’de yayımlanmasına,

15/02/2017 tarihinde oybirliği ile karar verildi.

Başkan
Sadi GÜVEN

Başkanvekili
Erhan ÇİFTÇİ

Üye
Sadi SARIYILDIZ

Üye
Nakiddin BUĞDAY

Üye
Muharrem AKKAYA

Üye
Cengiz TOPAKTAŞ

Üye
İlhan HANAĞASI

Üye
Z. Nilgün HACİMAHMUTOĞLU

Üye
Kürşat HAMURCU